

مۇياسسان (فرانسىيە)

ھايات

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

مۇپاسسان (فرانسىيە)

ھايات

تەرجىمە قىلغۇچى : مۇسا جان ھۈسەيىن

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

一生:维吾尔文/(法)莫泊桑著;盛澄华汉,木沙江·玉塞音
维译. — 乌鲁木齐:新疆人民出版社,2000.6

ISBN7—228—05693—0

I. —… II. ①莫…②盛…③木… III. 长篇小说 — 法国 —
近代 — 维吾尔语(中国少数民族语言) IV. 1565.44

中国版本图书馆CIP数据核字(2000)第20351号

责任编辑:玛丽亚木·买买提明

*

新疆人民出版社出版

(乌鲁木齐市解放南路348号 邮政编码830001)

新疆新华书店发行 新疆司法印刷厂印刷

850×1168毫米 32开本 11.125印张 2插页

1983年1月第1版 2000年5月第2次印刷

印数:8,001 — 11,000

ISBN7—228—05693—0/1 • 2102 定价:13.50元

بۇ كىتاب خەلق ئەدەبىياتى نەشرىياتىنىڭ 1963 - يىلى 1 -
ئاي 1 - نەشرى ، 1980 - يىلى 8 - ئاي نېچىڭ 2 - ناسىمىغا ئاساسەن
بەزىمە قىلىندى

本书根据人民文学出版社1963年1月第1版，1980年8月北京第
2次印刷本翻译出版。

مەسئۇل مۇھەررىر : مەرىمە مەمىنى
مۇفائىزىسى لائىھىلىگۈچى : ئەكبەر سالى

ھايات

ئاپپورى : مۇناسىپان (فرانسىيە)
بەزىمە قىلغۇچى : مۇساخان ھۈسەنى

*

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشر قىلدى
(ئۈرۈمچى شەھىرى خەيۋىنى ئازادلىق يولى 348 - نۆ)

شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسىدىن تارقىتىلدى
شىنجاڭ ئەدلىيە ناسىپا راۋۇنىدا نېسىلدى

فورماتى : 850×1168 مىللىمېتىر 1/32

ناسىپا باۋىقى : 11 125 قىسۇرما ۋارىقى : 2

1983 - يىلى 1 - ئاي 1 - نەشرى

2000 - يىلى 5 - ئاي 2 - نېسىلىشى

بىرلىكى : 8,001 — 11,000

ISBN7-228-05693-0/I • 2102

ناھاسى : 13 50 نۇمۇر

خەنزۇچىغا تەرجىمە قىلغۇچىدىن

مۇپاسساننىڭ ھاياتى ئىنتايىن قىسقا بولۇپ ، 1850 - يىلى بۇ لۇپ ، 1893 - يىلى ئالەمدىن ئۆتكەن . ئۇ 1880 - يىلىدىن باشلاپ ئەسەرلىرىنى ئېلان قىلىشقا باشلىغان . 1890 - يىلىغا كەلگەندە ، كىسەل سەۋەبىدىن قەلەم تۇتۇشقا ئامالسىز قالغان . لېكىن قىسقىغىنا ئون يىل ئىجادىيەت تۇرمۇشىدا ، ئۇ ئىنتايىن مول ئەدەبىي مىراسلارنى قالدۇرغان . ئۇنىڭ ئەسەرلىرى ئالتە رومان ، 300 پارچىغا يېقىن ھېكايە ، ئۈچ سانا-ھەت خاتىرىسى ۋە كۆپلىگەن ئەدەبىيات - سەنئەت خاراكتېرىدىكى ھەم مۇنازىرە خاراكتېرىدىكى زاۋىنلارنى ئۆز ئىچىگە ئالدى . ئۇنىڭدىن باشقا يەنە ئىجادىيىتىنىڭ دەسلەپكى مەزگىلىدە يازغان شېئىر - غەزەللىرى و تىياتىرلىرىمۇ بار .

مۇپاسسان ئەڭ بالدۇر ئىلىمىزگە تونۇشتۇرۇلغان فرانسىيە باز-غۇچىلىرىدىن بىرى . ئۇنىڭ ئەسەرلىرى كۈچلۈك بەدىئىي جەلپ قىلىش كۈچىگە ئىگە بولۇپ ، ئېلىمىزدىكى كەڭ كىتابخانىلار ئەزەلدىن ھەۋەس بىلەن ئوقۇپ كەلگەنىدى . لېكىن شۇنى كۆرسىتىپ ئۆتۈش كېرەككى ، 19 - ئەسىرنىڭ ئاخىرقى مەزگىلىدىكى رېئالىزمنى تەنقىد قىلغۇچى تالانتلىق يازغۇچى بولغان مۇپاسسان ئىجادىيەت ئالاھىدىلىكىنىڭ ئاساسلىق تەرەپلىرىدە كاپىتالىزم جەمئىيىتىنىڭ تۈزۈمىگە روشەن ھالدا ئىسكارسىز قىلىش پوزىتسىيىدە بولغان ۋە بۇ جەمىيەتتىكى خارلانغان ، زىيانكەشلىككە ئۇچرىغۇچىلارغا چوڭقۇر ھېسداشلىق قىلغان بولسىمۇ ، لېكىن 19 - ئەسىرنىڭ ئالدىنقى مەزگىلىدىكى رېئالىزمنى تەنقىد قىلغۇچى يازغۇچىلار ، مەسىلەن ، بالزاك ، ستېنداللارغا سېلىشتۇرغاندا ، مەيلى كاپىتالىزم جەمئىيىتىنىڭ ماھىيەت تەرەپلىرىنى ئىنچىگە نەھلىل قىلىش جەھەتلىرىدە بولسۇن ، ياكى ئاشكارىلاش كۈچى جەھەتتىن

بولسۇن ، بەزى يېتىشىز يەرلىرى بار . ئۇنىڭ ئەسەرلىرىدە كىشىلىك تۇرمۇشقا قارىتا غەمكىنلىك ، گۇمانلىنىش ، غەربىيلىنىش ۋە ئۈمىدسىزلىك ھېسسىياتلىرى پات - پات ئۇچراپ تۇرىدۇ .

مۇپاسساننىڭ ئىجادىيەت بىلەن شۇغۇللانغان يىللىرى ، دەل فرانسىيە چوڭ بۇرژۇئازىيىسىنىڭ مەنپەئەتتىگە ۋەكىللىق قىلىدىغان 3 - جۇمھۇرىيەت دەۋرى ، شۇنداقلا فرانسىيەنى ئۆز ئىچىگە ئالغان غەربىي ياۋروپادىكى مۇھىم كاپىتالىستىك دۆلەتلەر جاھانگىرلىك تەرەققىيات باسقۇچىغا ماڭغان دەۋر ئىدى . بۇ دەۋردىكى كاپىتالىزم جەمئىيىتى سەياسەت ، مەدەنىيەت ۋە ئەقلاڧىي جەھەتلەردىن تېخىمۇ چىرىپ چۈشكۈنلەشكەنىدى . مۇپاسسان سەمىمىي ، راستچىل يازغۇچى بولۇش سۈپىتى بىلەن ، ئۆزىنىڭ ئىجادىيەتلىرىدە ئىنتايىن زىددىيەتلىك بىر خىل كەيپىياتنى ئەكس ئەتتۈرگەن . ئۇ بىر تەرەپتىن كاپىتالىزم جەمئىيىتىنىڭ رەزىل رىيالىلىقىغا چوڭقۇر غەزەپ - نەپرىتىنى بىلدۈرسە ، يەنە بىر تەرەپتىن كىشىلىك تۇرمۇشتا بولۇشقا تېگىشلىك بەختكە ئىنتىزارلىقىنى بىلدۈرىدۇ . لېكىن ئۇ بۇ خىل ئىنتىزارلىقنىڭ ئەمەلگە ئېشىش يولىنى كۆرەلمەي ، كىشىلىك ھاياتتىن ئۈمىدسىز يەكۈن چىقىرىدۇ . مۇپاسساننىڭ روھىي جەھەتتىكى پاجىئەسى ۋە ئۇنىڭ ئىجادىيىتىدىكى زىددىيەتلىك دەل مۇپاسساننىڭ زىددىيەتلىك دۇنيا قارىشىنىڭ ئىنكاسى . ھالبۇكى ، مۇپاسساننىڭ دۇنيا قارىشىدىكى زىددىيەتنى يازغۇچىنىڭ سىنىپى ئورنى ۋە ئۇ ياشىغان دەۋرنىڭ ئالاھىدىلىكى بەلگىلىگەن . ئەمەلىيەتتە ، 19 - ئەسىرنىڭ 80 - يىللىرىدا ئىلمىي سوتسىيالىزمنىڭ تەلىماتلىرى كەڭ كۆلەمدە تارالغان . شۇڭا ، فرانسىيىدىمۇ غەربىي ياۋروپا دۆلەتلىرىدىكىگە ئوخشاش ، ئەدەبىيات ھەم سەنئەت ئىلغار ئىجتىمائىي ئىدىيە ۋە سىياسىي ئىنقىلابىي كۈرەشتىن كۆپ ئارقىدا قالغان ، شۇنىڭدەك كاپىتالىزم ئەڭ ئاخىرقى باسقۇچ - جاھانگىرلىك باسقۇچىغا قاراپ ماڭغان . مەدەنىيەت ساھەسىدىكى فالىمىقانچىلىق ۋەزىيىتى پەيدا بولغان . مۇپاسسان ئىجادىيەت جەھەتتە رېئالىزمنى تەنقىد قىلىش ئەنئەنىسىگە ۋارىسلىق قىلغان ھەمدە ئاساسىي تەرەپلىرىدە چىڭ تۇرغان بولسىمۇ ، لېكىن

شۇ چاغدىكى ئەدەبىيات ساھەسىدىكى تەبىئەتچىلىك نەزەرىيىسى ۋە چۈشكۈنلۈك خاھىشنىڭ تەسىرىدىن تامامەن خالىي بولالمىغان . مۇ- پاسسان ئىجادىيىتىدە ئوبېيكتىۋىزىملىق پوزىتسىيە ۋە ئۆزى ماھىل بولغان ئومۇميۈزلۈك ئۆزگەرمەس ، « مەڭگۈلۈك » ، « تەقدىرچىلىك » تىنى بارەت ھايات قانۇنىيىتى بىلەن كاپىتالىزىم جەمئىيىتىدىكى غەلىتە ھادىسەلەرنى چۈشەندۈرىدۇ ، بۇ بىر روشەن دەلىل

مۇپاسسان فرانسىيىنىڭ شىمالىي قىسمىدىكى نورماندى دېگەن جايدا ، تۇرمۇشى نامراتلاشقان ئاقسۆڭەك ئائىلىسىدە تۇغۇلغان ، بالىلىق دەۋرىدە سەھرا تۇرمۇشىنى بېشىدىن كەچۈرگەن ، بېلىقچىلار ۋە دېھقانلار بىلەن تېخىمۇ كۆپ ئۇچرىشىش پۇرسىتىگە ئىگە بولۇپ ، بىپايان تەبىئەتنى سۆيۈش ۋە نامراتلارغا ھېسداشلىق قىلىشتەك ئادەتنى يېتىلدۈرگەن (لېكىن مۇپاسساننىڭ بەزى ھېكايىلىرىدىكى دېھقانلارنىڭ ئوبرازىدا زور دەرىجىدە بىر تەرەپلىملىك بار) . ئۇنىڭ روئاندا ئوتتۇرا مەكتەپنى پۈتتۈرگەن ۋاقتى پروسىيە - فرانسىيە ئۇرۇشىغا توغرا كېلىدۇ . مۇپاسسان ئەسكەرلىككە تۇتۇلدۇ . 1870 - يىلى پارتلىغان پروسىيە - فرانسىيە ئۇرۇشى خاراكتېر جەھەتتىن ئېيتقاندا ، ئۇرۇشنىڭ دەسلەپىدە ناپالىئون III نىڭ 2 - ئىمپېرىيىسى تاجاۋۇزچى ئورۇندا تۇراتتى . ناپالىئون III نىڭ ئەكسىيەتچىلىك ئىچكى سىياسىتى كەڭ خەلق ئاممىسىنىڭ نارازىلىقىنى بارغانسېرى قوزغىغانلىقى سەۋەبىدىن ، ئىنقىلاب بوھرانى بارغانسېرى يېقىنلاشتى . شۇڭا ئۇ ئالدىراپ پروسىيىگە ئۇرۇش قوزغاپ ، شۇ ئارقىلىق مەملىكەت ئىچىدىكى ئىنقىلابنى پەسەيتىمەكچى بولدى . لېكىن مەغلۇبىيەتكە ئۇچرىدى . 2 - ئىمپېرىيە ھالاك بولغاندىن كېيىن ، ئۇرۇشنىڭ خاراكتېرى ئۆزگەردى . فرانسىيە خەلقى تاجاۋۇز قىلغان دۈشمەنلەرنىڭ پارىژنى قورشىۋېلىپ ، شەھەر ۋە يېزا - قىشلاقلارنى ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈشتەك زوراۋانلىقىغا دۇچ كەلگەندە . ھەقىقىي خەلق ئۇرۇشى - پارتىزانلىق ئۇرۇشىنى قوزغىۋەتتى . مۇپاسساننىڭ كېيىنكى ۋاقىتلاردا خەلقنىڭ دۈشمەنلەرگە قارشى تۇرغانلىقىنى تەسۋىرلەپ يازغان نۇرغۇن ھېكايىلىرى مۇشۇ ئاساستا بارلىققا كەلگەن .

شۈبھىسىزكى ، بۇ ، مۇپاسسان ئەسەرلىرىنىڭ جەۋھىرى . پروسىيە - فرانسىيە ئۇرۇشى ئاياغلاشقاندىن كېيىن ، مۇپاسساننىڭ ئائىلە ئىقتىسادى ئەھۋالى تېخىمۇ قىيىنلىشىپ كەتكەچكە ، ئۇنىۋېرسىتېتقا كىرىشتىن ۋاز- كېچىپ ، ئۆز ئالدىغا تۇرمۇش كەچۈردى . شۇنىڭدىن كېيىنكى ئون يىلغا يېقىن ۋاقىت ئىچىدە ، دەسلەپ دېڭىز ئارمىيە بۇسىدا ، كېيىن مائا- رىپ بۇسىدا ئادەتتىكى خىزمەتچى بولۇپ ئىشلەيدۇ . شۇڭا بۇ قاتلامنىڭ تۇرمۇشى ۋە روھىي قىياپىتى مۇپاسسانغا ئالاھىدە تونۇش بولۇپ ، بۇ نەرسە كېيىن بىز ئۇنىڭ ھىكايىلىرىدە داۋاملىق ئۇچرىتىدىغان ئاساسىي تېمىلاردىن بىرى بولۇپ قالىدۇ .

مۇپاسساننىڭ 1880 - يىلى زولا تەھرىرلىگەن « مەتلاخدىكى كىچىك پاراك » دېگەن ھېكايىلەر توپلىمىدىكى بىرىنچى ھېكايىسى « دونداق » ئېلان قىلىنىشى بىلەن ئۇنىڭ فرانسىيىنىڭ ئەدەبىيات مۇنبە- رىدىكى ئورنىغا ئاساس يارىتىلىدۇ . كىشىلەر مۇپاسساننىڭ سەنئەت تالانتىغا ھاڭ - تاڭ قالىدۇ (چۈنكى پروسىيە - فرانسىيە ئۇرۇشى ئارقا كۆرۈنۈش قىلىنغان « دونداق » دېگەن بۇ ھېكايىدە ، ھەقىقەتەنمۇ مۇ- پاسساننىڭ ئىجادىيەتتىكى بەدئىي ئۇسلۇبى ۋە ئىستېداتلىق يېزىقچىلىق ماھارىتى ئىپادىلەنگەن) . لېكىن بەدئىي جەھەتتىكى مۇۋەپپەقىيەت يالغۇز تالانت بىلەن ئەمەلگە ئاشمايدۇ . شۇنداق ئېيتىشقا بولىدۇكى ، تالانتتىن سىرت ، مۇپاسسان يېزىقچىلىقنى ئۆگىنىشتە باشقىلارغا نىسبەتەن تېخىمۇ پايدىلىق شارائىتقا ئىگە ئىدى . مۇپاسساننىڭ ئانىسىدىن فلاۋېرتنىڭ با- لىلىق دەۋرىدىكى دوستى ئىدى . مۇپاسسان كىچىكىدىن باشلاپلا ئەدەبى- يات جەھەتتە ئانىسىدىن تەربىيە ئېلىپ پىشىپ يېتىلگەن . ئۇ ئوتتۇرا مەكتەپتە ئوقۇۋاتقان ۋاقتىدىلا شېئىر يېزىشقا خۇشتار بولغاچقا ، ئۇنىڭ ئوقۇتقۇچىسى ، باناسچىلار تەرەپدارلىرىدىن بولغان شائىر لۇئى بوى ئۇنى ياقتۇرۇپ قالىدۇ . بويىمۇ فلاۋېرتنىڭ دوستى بولۇپ ، ئۇ ئۆزىنىڭ ئوقۇغۇچىسىنى شۇچاغدىكى داڭقى چىققان بۇ يازغۇچىنىڭ ئۆيىگە باشلاپ كېلىپ ئۇنىڭغا تونۇشتۇرىدۇ . شۇنىڭدىن باشلاپ فلاۋېرت مۇ- پاسساننىڭ ئەدەبىيات جەھەتتىكى ئۇستازى بولۇپ قالىدۇ . فلاۋېرت ئە-

زەلدىن يېزىقچىلىق مۇئامىلىسىدە پۇختا بولۇشتا مەشھۇر بولۇپ ، ئۇ ، شاگىرتىغىمۇ ئىنتايىن قاتتىق تەلەپ قوياتتى . ئۇ مۇپاسسانغا يېزىقچىلىق ماھارىتى جەھەتتىكى ئاساسىي بىلىملەرنى ئۆگەتكەن . ئۇنىڭ مەشىق ئەسەرلىرىنى ئۆزى بىۋاسىتە كۆرۈپ تۈزىتىپ بەرگەن ھەمدە دائىم ئۇنى تىرىشىپ ئۆگىنىشكە ، جاپاغا چىداپ مەشىق قىلىشقا ، تېخى پىشىمغان ئەسەرلەرنى ئالدىراپ ئېلان قىلىۋەتمەسلىككە رىغبەتلەندۈرگەن . مۇپاسسان فلاۋېرتىنىڭ تەلىمى بىلەن ، جاپاغا چىداپ قېتىرقىنىپ تەتقىق قىلىپ ، ھاردىم - تالدىم دىمەي ، ئون يىلدىن كۆپرەك ۋاقىت ئىشلىگەن . شۇڭا ئۇنىڭ تۇنجى قېتىم دۇنياغا كەلگەن ئەسىرى « دونداق » ئاشۇنداق يۇقىرى سەۋىيىگە يەتكەن . فلاپېرتىنىڭ مۇناسىۋىتى ئارقىلىق ، مۇپاسسان شۇ چاغدىكى ئەدەبىيات مۇنبىرىدىكى نۇرغۇنلىغان يازغۇچىلار ، مەسىلەن ، زولا ، داۋدوت ، گونكۇرت ئاكا - ئۇكا قاتارلىقلار بىلەن تونۇشقان ، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا ، شۇ چاغدىكى فرانسىيىدە مۇھاجىر بولۇپ تۇرۇۋاتقان روسسىيە يازغۇچىسى تۇرگېنىي بىلەنمۇ تونۇشقان ، تۇرگېنىيىنىڭ مۇپاسسان ئىجادىيىتىگە بولغان تەسىرىمۇ ناھايتى چوڭ بولغان .

مۇپاسسان 1880 - يىلى « دونداق » نى ئېلان قىلغاندىن كېيىن ، خىزمەتچىلىك تۇرمۇشىدىن قۇتۇلۇپ ، كەسپىي يازغۇچى بولۇپ قالدۇ . ئۇنىڭ پۈتۈن ئەسەرلىرىنىڭ ھەممىسى 1880 - يىلدىن 1890 - يىلغىچە بولغان ئون يىل ئىچىدە يېزىلغان .

« ھايات » 1883 - يىلى ئېلان قىلىنغان بولۇپ ، مۇپاسساننىڭ تۇنجى رومانى ، شۇنداقلا ئۇنىڭ داڭلىق ئەسەرلىرىدىن بىرى . بۇ روماندا ئۇ بىر ئاقسۆڭەك ئائىلىسىنىڭ زاۋاللىققا يۈزلەنگەنلىكى ۋە پارچىلىنىپ كېتىۋاتقانلىقى ئارقىلىق ، مۇشۇ مۇھىتتا ياشىغان ئاساسىي ئايال پىرسۇناژ ژېننىنىڭ پۈتۈن ھاياتىدىكى سەرگۈزەشتىلىرىنى تەسۋىرلەيدۇ . ژېننى مۇپاسساننىڭ قەلىمى ئاستىدىكى كىشىلەرنى ئۆزىگە جەلپ قىلىدىغان ئايال ئوبرازلاردىن بىرى . بۇ قىز ساددا ، ئاق كۆڭۈل بولۇپ ، كىشىلەرگە تولۇپ تاشقان قىزغىنلىق بىلەن مۇئامىلە قىلىدۇ . بولۇپمۇ رو-

ماننىڭ دەسلەپكى بىر نەچچە بايىدا ژىنناننىڭ تۇرمۇشقا بولغان ئىنتى-
لىشى ، خۇشاللىقى ، ئىشەنچىسى ۋە تۇرمۇشنى قىزغىن سۆيۈشى كىتاب-
خانلارنى ئىختىيارسىز ھالدا ئۆزىگە جەلپ قىلىۋالىدۇ . مۇپاسسان نە-
پىسى ، لېرىكىلىق ئۇسۇللار بىلەن بۇ ئايال باش قەھرىماننىڭ روھىي
دۇنياسىنى ئېچىپ بېرىدۇ . لېكىن ژىنناننىڭ ھاياتى ، ئاقىۋەتتە بىر خىل
مەقسەتسىز تۇرمۇش شەكىللەندۈرگەن تراگېدىيە ، غايە بىلەن يوققا چى-
قىش ئۆز ئارا گىرەلىشىپ كەتكەن تراگېدىيە بولۇپ قالىدۇ .

مۇپاسساننىڭ بۇ روماندا يازغىنى ، ئۇنىڭ شۇ چاغدىكى تۇرمۇش-
نىڭ رېئاللىقى ئەمەس . مۇپاسسان 1850 - يىلى تۇغۇلغان . ھالبۇكى ، بۇ
روماندا قايتا تىرىلىش دەۋرىدىن (ژىنناننىڭ موناستىردىن چىققان كۈنى
1819 - يىل 5 - ئاينىڭ 2 - كۈنى) 40 - يىللارغىچە (روماننىڭ ئاخى-
رىدا روزالىنىڭ ژىنناننىڭ قىز نەۋرىسىنى ئېلىپ كەلگەن ۋاقتى 1846 -
يىلى باھار) بولغان مۇشۇ بىر تارىخىي دەۋر ئارقا كۆرۈنۈشى قىلىنغان .
روماندا ئىجتىمائىي ئۆزگىرىش تاساددىپىي تىلغا ئېلىنغاندىن باشقا (مە-
سىلەن ، 3 - بابتا ژىننان تۇنجى قېتىم پويىزغا ئولتۇرغان چاغدا : « پارىژ
بىلەن گۇتېر ئوتتۇرىسىدا پويىز قاتنىغىلى ئالتە يىل بولدى . . . » دەپ-
دۇ) ئومۇمەن ، شۇ چاغدىكى ھەرقانداق زور تارىخىي ۋەقەلەرگە ۋە سى-
ياسى ۋەقەلەرگە تەگمىگەن . پەقەت مۇشۇ تارىخىي ئارقا كۆرۈنۈش بى-
لەن پىششىق تونۇش بولغان كىتابخانلارلا روماندىكى ئوبرازلارنىڭ
خاراكتېر ھەم ۋەقەلىكلەرنىڭ تەرەققىي قىلىشى بىلەن ئىجتىمائىي تارىخ
ئوتتۇرىسىدىكى ئورگانىك مۇناسىۋەتنى چۈشىنىپ يېتەلەيدۇ .

ھېكايىنىڭ ۋەقەلىكىدىن قارىغاندا ، بىز شۇنى ئېيتالايمىزكى ،
باش قەھرىمان ژىنناننىڭ خىيالى ھەم ئويىيېتىپ رېئاللىق ئوتتۇرىسىدىكى
توقۇنۇش بىلەن خىيالىنىڭ ئۈزلۈكسىز بەربات بولغانلىقى بۇ روماننىڭ
تېمىسىنى شەكىللەندۈرگەن . ژىننان تولۇپ تاشقان ھاياتى كۈچ ھەم
بەختكە بولغان ئىنتىزارلىقى بىلەن تۇرمۇشقا قەدەم قويغان بولسىمۇ ، لې-
كىن ئۇنىڭ ھاياتى قاينۇ - ئەلەم ، ئۈمىدسىزلىك بىلەن تولغان ھايات .
ئۇ بويىغا يەتكەن قىز بولۇش سۈپىتى بىلەن پاك ، سەمىمىي مۇھەببەتنى

ئارزۇ قىلىدۇ ؛ ئۇ قىز بولۇش سۈپىتى بىلەن ئاتا - ئانىسىنى قەدىرلەيدۇ ، ئۇلارنى ئەڭ ئاق كۆڭۈل ھەم ئەدەپ - ئەخلاقلق كىشىلەر دەپ ئويلايدۇ ؛ لېكىن ، ئەڭ ئاخىرىدا ئۇلارنىڭمۇ ئۆزىگە چۈشلۈك بولمىغۇر كەچۈرمىشلىرى بارلىقىنى بىلىدۇ ؛ مېھرىبان ئانا بولۇش سۈپىتى بىلەن ، پۈتۈنلەي ئوغلىغا ئۈمىد باغلايدۇ ؛ ئوغلىنىڭ ئۇلۇغ ئەربابلاردىن بولۇشىنى تىلەيدۇ ؛ لېكىن ئاقسۆۋەت پائول ئانىسىنىڭ ئۆيىنى قۇرۇغداپ ، مال - بىساتىنى ۋەيران قىلىدۇ . ئەينى يىللاردا پاك ھەم شاد - خۇرام بۇ قىزچاق ، ئەڭ ئاخىرىدا ئىرادىسىز ، ھىچنەرسە بىلەن كارى بولمايدىغان مومايغا ئايلىنىپ قالىدۇ . كونا دېدىكى روزانىڭ غەمخورلۇق قىلىشى بىلەن ئاخىرقى ئۆمرىنى تەسلىكتە ئۆتكۈزىدۇ .

ئاپتونىڭ مۇشۇنداق بىر ۋەقەلىكىنى يېزىشتىكى مەقسىتى زادى نېمە ؟ بۇ ۋەقەلىكتىن قانداق خۇلاسىە چىقىرىش كېرەك ؟ ئاپتون مۇشۇ ئارقىلىق كىشىلىك ھايات شۇنداق قۇرۇق ، مەنىسىز ، كىشىلەرنىڭ تەقدىرى مىسكىنلىك ، بەختسىزلىك ۋە پاجىئە بىلەن تولغان دېمەكچىمۇ ؟ شۇنداق ئېيتىشقا بولىدۇكى ، ئاپتوندا ئېھتىمال مۇشۇنداق قاراش بولۇشى مۇمكىن . لېكىن سىز ئويلىنىپ باقسىڭىز ، ژىننانىڭ ھاياتىدىكى خىياللىرى بىلەن رېئاللىق ئوتتۇرىسىدىكى توقۇنۇش ، سويىپىكتىپ جەھەتتە زادى قانداق ئارزۇ خىيالدا بولغانلىقىنى ، ئويىپىكتىپ جەھەتتە يەنە قانداق رېئاللىققا دۇچ كەلگەنلىكىنى كۆرسەتسە ۋەقەلىكىنى چۈشىنىشتە بۇ خىل ئابىستىراكىت تونۇشقا يېتىپ قالمايمىز .

ژىننا زاۋاللىققا يۈزلەنگەن ئاقسۆڭەك ئائىلىدە تۇغۇلغان ، ئۇنىڭ دادىسى بارۇن دېۋو 18 - ئەسىردىن قېپقالغان ئاقسۆڭەك مەدەنىيىتىنىڭ ھىمايىچىسى ، شۇنداقلا ئۇ ئاقارتىش دەۋرىدىكى پەلسەپەنىڭ تەسىرىگە مەلۇم دەرىجىدە ئۇچرىغان . ئۇ روسسوغا چوقۇنىدۇ . ئۇ پان ئىلاھچىلىق كۆز قارىشىدا بولۇپ ، ئالەمدىكى بارلىق مەۋجۇداتلىقلارنىڭ ماھىيىتى تەبئىي قانۇننىڭ ئىلكىدە بولىدىغانلىقىغا ھۆرمەت قىلىدۇ . ئۇ قەدىمىي پاك - ئىببەتلىك قىلىپ تەربىيەلەپ چىقىشنى ئۈمىد قىلىدۇ . مەلۇم مەنىدىن ئېيتقاندا ، بۇ خىل تەربىيە قىزدا مەلۇم رول ئوينىغان . ژىننانىڭ

تەبئىي ئاق كۆڭۈللۈكلۈكى ۋە قەلبىنىڭ پاكلىقى دادىسىنىڭ تەسىرىدىن بولغان ، دېمەي بولمايدۇ ، ئىننا يەنە ئانىسىنىڭ رومانىزىمچىلارچە مە-يۇسلۇكى ۋە خىيالىيەرەسلىكىگە ۋارىسلىق قىلغان . بۇلارنىڭ ھەممىسى ، شۇنىڭدەك قىز چېغىدا موناستىردا ئالغان تەربىيە ۋە ئۇنىڭدىن كېيىنكى ئاقسۆڭەك پومېشچىكلارچە ئەركىن - ئازادە جاڭزا ھاياتى ئىننا خاراكتېرىنىڭ شەكىللىنىشىدە چوڭقۇر ئىز سالماي قالمايتتى . ئەمما دەۋر ئۆز-گىرىدۇ ، ئىننا ئۆزىنىڭ خىيالچانلىقى ۋە كېيىن بېرىپ سۇسلىشىپ كەتكەن ھەمدە زەئىپلەشكەن خاراكتېرى بىلەن ئەتراپىدىكى رېئاللىققا ماسلىشىپ كېتەلمەيتتى . ئۇ ئارزۇ قىلغان تۇرمۇش زادى قانداق تۇر-مۇش ؟ ئىننانىڭ تۇرمۇشى مەقسەتسىز بولۇپ ، بۇ خىل تۇرمۇشنىڭ ئۆزى ئۇنىڭ تېخىمۇ ياخشى قىسمەتكە ئىگە بولالمايدىغانلىقىنى بەلگىلە-گەن .

ئەگەر ئىننا ناھايىتى ئەخلاقلىق ئەرگە ياتلىق قىلىنغان بولسا ، ئۇنىڭ پۈتۈن ھاياتى تېخىمۇ بەختلىك بولاتتى ، دەپ ئېيتىشقا بولامدۇ ؟ شۇنداق دېيىشكە ھەقلىقمىزكى ، ئىننانىڭ پاچىئەلىك تۇرمۇشىنى شەكىللەندۈرگىنى ھەرگىزمۇ ئۇنىڭ خۇسۇسى تۇرمۇشىدىكى تاسادىپىي ئامىل ئەمەس ، بەلكى قايتا تىرىلىش دەۋرى ھەمدە ئىيۇل ئىنقىلابىدىن كېيىنكى جىددىي ئۆزگىرىش بولۇۋاتقان تارىخىي شەرت - شارائىت . بىز ئىننانىڭ ئېرى ۋىكونت رېۋېلىن دې لامارنى ئەسكە ئالايلى : ئۇ كېلىپ چىقىشى جەھەتتىن ئاقسۆڭەك ، لېكىن بۇ ئاقسۆڭەك كونا ئاقسۆڭەكلەرگە ئوخشىمايدۇ ، ئۇنىڭ ئوبرازىدىن بىز ئاشۇ بىر قىسىم ئاقسۆڭەك ئائىلىسىدىن كېلىپ چىققان ياشلارنى كۆرۈۋالالايمىز . ئۇلار دەۋرىنىڭ ئۆزگىرىشىگە ئەگىشىپ ، بۇرژۇئا تۇرمۇش شەكلى يولغا ماڭىدۇ ؛ رېۋېلىننىڭ خاراكتېرىدىكى بۇرژۇئا ئىننىڭ بۇ خىل بىدىكىلىكى ۋە ئادەمگەرچىلىكىنى بىلمەسلىكى ئۇنىڭ بىلەن خام خىياللارغا بېرىلگەن ، روھى پاك ئىننا ئوتتۇرىسىدا ئۆتكۈز زىددىيەت بولۇپ شەكىللىنىدۇ . رېۋېلىننىڭ قوپاللىقى ، خەسسىلىكى ، ئاچكۆزلۈكى ۋە ئۆز نەپىسىگە چوڭ تارتىشتەك خىلمۇ خىل ئىپادىلىرى ئىننانىڭ دەسلىپىدىلا ئومىدسىزلى-

نىشىنىڭ ئاساسىي سەۋەبى بولۇپ قالدۇ . روماننىڭ ئەڭ ئاخىرقى بىر نەچچە بابىدا ژيۇلىندا كۆرۈلگەن بۇرژۇئازىيىنىڭ ئالامەتلىرى ، ئۇنىڭ ئوغلى پائۇلدا تېخىمۇ روشەنلىشىدۇ . پائۇل تىجارەت سودىسىدا ھايات-كەشلىك قىلىپ ، كېمە ترانسپورت شىركىتى قۇرىدۇ ؛ بۇ 30 - يىللار-دىكى ھەم 40 - يىللاردىكى لۇئى فېلىپ تىزگىنلىگەن بانكىچىلار ھاكىمىيەت دەۋرىنىڭ ئالاھىدىلىكىگە مۇۋاپىق كېلىدۇ . پائۇل دادىسىغا ئوخشاش رەھىمسىز جازانىخور ۋە بۇزۇئا بولۇپ قالىدۇ . ئۇ سودا - ھايات ئىشلىرىدا ۋە چىرىك خۇسۇسى تۇرمۇشتا ئاپىسىنىڭ مال - دۇنياسىنى قۇرۇتقاندىن كېيىن ، ئانىسى بىلەن كارى بولمايدۇ . شۇڭا ، ئاپتور گەرچە بىۋاسىتە تارىخ ۋەقەلىكىنى ئىنكاس قىلمىغان بولسىمۇ ، لېكىن ئوبرازلار خاراكتېرىنىڭ سېلىشتۇرمىسىدىن ھەمدە ھېكايە ۋەقەلىكلىرىنىڭ راۋاجلىنىشىدىن ، پۈتۈن رومانغا يوشۇرۇن سىڭدۈرۈلگەن ئاساسىي زىددىيەتنىڭ كاپىتالىستىك مۇناسىۋەتنىڭ مۇستەھكەملىنىشى ۋە راۋاجلىنىشى بىلەن ئاقسۆڭەك پومپىيىچىلارنىڭ قورۇق تۇرمۇشى ئوتتۇرىسىدىكى زىددىيەت ئىكەنلىكىنى كۆرۈۋالالايمىز . زىننا ياشىغان يۇقەدىمىي ئاقسۆڭەك ئائىلىسىنىڭ پارچىلانغانلىقىدىن ، بۇرژۇئازىيىنىڭ مەنپەئەتپەرۋەرلىكى ۋە بۇلاڭچىلىقتىن ئىبارەت ئەدەپ - ئەخلاقنىڭ ھەر بىر بۇلۇڭ - پۇشاقلىرىغىچە تاجاۋۇز قىلىپ كىرگەنلىكىنى ، ئاقسۆڭەك مەدەنىيەت ئەنئەنىسىنىڭ يوقىلىشقا قاراپ ماڭغانلىقىنى كۆرۈۋالالايمىز .

بىز روماندىن يەنە ، ئاپتورنىڭ فېئودال ئاقسۆڭەك جەمئىيىتىنىڭ ئىچكى قىسمىدىن ھەرخىل ۋەكىللىك ئوبرازلارغا پەرقلق مۇئامىلە قىلغانلىقىنى كۆرەلەيمىز . مۇپاسسان كۈن بويى لاغايلاپ يۈرىدىغان ئاقسۆڭەكلەر تۇرمۇشىنىڭ پارتىلىقىنى سۈرەتلەپ بېرىدۇ . (مەسىلەن ، 6 - بابتىكى ۋىكونت بىرىزۋېلى ئەر - خوتۇننى يوقلاش) ، ئاقسۆڭەكلەرنىڭ مەنمەنلىكى ۋە دەرىجە نۇقتىئىنەزەرىنى ھەمدە كۈنلىقنى ياقىلىغۇچى ئاقسۆڭەك گۇرۇھلار بىلەن دىنىي مەھكىمە ئوتتۇرىسىدىكى ئىتتىپاقنى (مەسىلەن ، « ماركىز كۇنېلىنىڭ خانىمى زىنناغا پوپ دىنىي مەھكىمىنىڭ بايراقدارى ، خانىم ، كىمكى بۇ بايراققا ئەگىشىپ ماڭمىسا ،

ئۇ دىنىي جەمىيەتكە قارشى تۇرغان ، شۇنداقلا بىزگە قارشى تۇرغان بو-
لىدۇ ، دەيدۇ ») يۇمۇرلۇق قىلىپ تەسۋىرلەيدۇ . تولىپىئاڭ ۋە كىلىلىكى
دىكى فېئودال كاتولىك دىنىنىڭ دۇنيا قارشى بىلەن ئىنساننىڭ دادىسى
بارون دېۋو ۋە كىلىلىكىدىكى ئاقارتىش دەۋرىدىن قالغان ، كەڭ تارالغان
ئىنسانپەرۋەرلىك روھ ئوتتۇرىسىدىكى كۈرەشنى جانلىق ئاشكارىلاپ بې-
رىدۇ . بىز روماندا ئاپتورنىڭ كونا ئاقسۆڭەك ئىدىيە سىستېمىسىغا نىس-
بەتەن روشەن ھالدا ئىنكار قىلىش پوزىتسىيىسىنى تۇتقانلىقىنى ، لېكىن
يەنە بىر تەرەپتىن ، ئۇ بارون دېۋو نامايەندە قىلىنغان ئاقارتىش دەۋر-
دىكى ئىنسانپەرۋەرلىك ئەنئەنىسىنى گۈزەللەشتۈرۈپ كۆرسەتكەنلىكىنى
كۆرۈلەيمىز .

مۇپاسسان روماندا قوللانغان ئوبيېكتىپ ، توغرا تەسۋىرلەش
ئۇسلۇبى كىتابخانلارنى ھەمىشە قايىمۇقتۇرىدۇ . شۇڭا ، كىتابخانلارنىڭ
ئۆزى پىكىر يۈرگۈزۈپ ، ئوبرازلار ۋە ۋەقەلىكلەر ئۈستىدە مۇۋاپىق يە-
كۈن چىقىرىشىغا توغرا كېلىدۇ . مەسىلەن ، بىز روماندا ئاپتورنىڭ ئايال
باش قەھرىمان ئىنسانغا بولغان سۆيۈنۈشى ۋە ھېسداشلىق قىلغان تەرىپ-
پىنى ، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا ئۇنىڭ يەنە ئىنسانى مەسخىرە ۋە تەنقىد
قىلغان تەرىپىنى ئاسانلا كۆرەلەيمىز . روماننىڭ ئاخىرقى يېرىمىدا دېگۈ-
دەك پائۇلنىڭ بالىلىق دەۋرىدە ئىنساننىڭ ئۇنىڭغا ھېرىسلىقى ھەققىدىكى
بايلار ھەمدە كېيىن پارىژغا بېرىپ ئۇنى ئىزدىگەن بايلاردا ، بىز ئاپتور-
نىڭ ئىنسانى مەسخىرە ۋە تەنقىد قىلغانلىقىنى كۆرەلەيمىز . ئالاھىدە
كۆزگە كۆرۈنەرلىكى روماننىڭ ئاخىرىدىكى قىسمى بولۇپ ، ئاپتور ئىنسا-
ننىڭ بۇرۇنقى دېدىكى روزانىڭ ئوبرازى بىلەن يەنىلا خام خىياللارغا
چۆككەن ، ھەسرەت چېكىپ ئۆتكەن ئىشلارنى ئەسلەپ يۈرگەن ئىنسا-
ننىڭ ئوبرازىنى سېلىشتۇرۇپ ، باش قەھرىمانغا تۇرمۇش يولى تېپىپ بې-
رىشتەك قۇرۇق خىيالنى تاپىدۇ . روزالى ئىنساننىڭ ئېرىنىڭ ئازدۇرۇشىغا
ئۇچرىغان ، كېيىن ئاقسۆڭەك قورۇقىدىن ھەيدىۋېتىلگەن . بىراق ئۇ
قىلچىمۇ بوشاشمىغان ، قىيىن - جاپالىق تۇرمۇشلارغا باش ئەگمىگەن ،
ئەمگەك ئۇنىڭ قەيسەر خاراكتېرىنى يېتىشتۈرگەن . ئىنسان ئۆزىدىن ئاڭ-

رىنىپ « ھاياتىم مۇشۇنداق بىتلەيچىلىكتە ئۆتتى » دېگەندە ، روزالى خاپا بولۇپ : « ئەگەر سىز بولكا ئۈچۈن خىزمەت قىلغان ، ھەركۈنى ئەتىگەن سائەت ئالتىدە تۇرۇپ خىزمەت قىلىشقا مەجبۇر بولغان بولسىڭىز ، ئۇچاغدا نېمە دەيتتىڭىز؟ » دەيدۇ . لېكىن روماننىڭ ئەڭ ئاخىرىدا : روزالى ئۆزىچە : « قارىڭا ، ھايات كىشىلەرنىڭ ئويلىغىنىدەك ئۇندىچىۋالا لەززەتلىك بولمايدۇ ، شۇنىڭدەك ئۇنچىۋالا ئوسالمۇ بولمايدۇ . » دەيدۇ . ئاپتور مۇشۇ ئارقىلىق باش قەھرىماننى مۇۋاپىق يەكۈن چىقىرىشقا يېتەكلەيدۇ .

« ھايات » گەرچە مۇپاسساننىڭ تۇنجى رومانى بولسىمۇ ، لېكىن ئەدەبىي ماھارەت جەھەتتىن ئېيتقاندا ، يۈكسەك دەرىجىدە كامالەتكە يەتكەن . مۇپاسسان يېنىك ، جانلىق ئۇسۇللار بىلەن پىرسۇنزالارنىڭ ئوبرازىنى روشەن ھەم جانلىق سۈرەتلەپ بېرىدۇ . تەبىئەت مەنزىرىلىرىنى تەسۋىرلەشمۇ بۇ ئەسەردىكى بىر ئالاھىدىلىك . ئاپتورنىڭ تەسۋىرى ھەرگىزمۇ يەككە - يىگانە بولماستىن ، بەلكى ئوبرازلارنىڭ ئىچكى ھېسسىياتى بىلەن بىرلەشكەن بولۇپ ، بۇ ، ئەسەرگە قويۇق لېرىكىلىق تۈس قوشىدۇ .

يەنە بىر تەرەپتىن ، بىز شۇنى ئاسانلا كۆرۈۋالالايمىزكى ، روماندا ئاپتور شۇچاغدا كۈندىن - كۈنگە مۇستەھكەملىنىۋاتقان كاپىتالىزىم جەمىيىتىنىڭ ماھىيىتىگە نىسبەتەن ، ئوچۇق ھۆكۈم ۋە خۇلاسە چىقارمايدۇ . مۇپاسسان كىشىلەرنىڭ ئازاب - ئوقۇبتىنىڭ سەۋەبىنى كۆپرەك ئالەمدىكى رەھىمسىزلىك ۋە يېتەرسىزلىكلەردىن تېپىشقا تېخىمۇ مايىللىقىنى بىلدۈرىدۇ . بۇ نۇقتىدا بالزاكنىڭ ئۈمىدسىزلىك ۋە خام خىيالنى ئىجتىدائىي نۇقتىدىن تۇرۇپ بىر تەرەپ قىلىشتىن ئىبارەت ئاساسىي تېمىسى بىلەن سېلىشتۇرساق ، ئۇنىڭ رېئالىزىمنى تەنقىد قىلىشتىكى ئاشكارىلاش كۈچى كۆرۈنەرلىك ئاجىز تۇرىدۇ .

مۇپاسساننىڭ توپتوغرا ئون يىللىق ئىجادىيەت تۇرمۇشىغا قارايدىغان بولساق ، ئومۇمەن قىلىپ ئېيتقاندا ، ئۇنىڭ ئالدىنقى ئالتە يىل (1886 - 1880) دىكى ئەسەرلىرى ناھايىتى جانلىق ، ئاشكارىلاش

كۈچى نىسبەتەن كۈچلۈك ، كېيىنكى تۆت يىل (1890 - 1887) دىكى ئەسەرلىرىدە چۈشكۈنلۈك كەيپىياتى كۈچىيىپ ، ئىجتىمائىي ئاساسىي تېما تەركىبى كىچىكلىگەن . بۇ ئەھۋال ئۇنىڭ رومانىدا ۋە ھېكايىلىرىدە بىردەك بىلىنىپ تۇرىدۇ . مەسىلەن ، ئۇنىڭ ئالتە رومانى ئىچىدە « چىرايلىق دوست » (1885) نى ئالساق ، ئاشكارىلاش جەھەتتىن ئۇنى مۇپاسساننىڭ رېئاللىقىنى تەنقىد قىلغان ئەسەرلىرى ئىچىدىكى يۇقىرى پەللە دەپىشكە بولىدۇ . بۇنىڭدىن كىتابخانلار جاھانگىرلىكنىڭ ئەڭ دەسلەپكى باسقۇچىدىكى رېئال تۇرمۇشنىڭ مەلۇم ئالاھىدىلىكلىرىنى كۆرەلەيدۇ . « ئارشاڭ » (1886) دا داۋاملىق ئاشكارىلاش ئۇسۇلى قوللىنىلىپ ، چوڭ تىپتىكى كاپىتالىستىك كارخانىلارنىڭ ئۆسۈپ يېتىلىشى ھەمدە بايلىق توپلاشتىكى ھەرخىل ئۇسۇللار تەسۋىرلىنىدۇ . بۇمۇ بولمىدىغان ئەسەر . لېكىن « بىسىر ۋە ژاڭ » (1887) تىن باشلاپ ئەھۋال ئۆزگىرىدۇ . يەنى ، ئاپتور زور ئىجتىمائىي ئاساسىي تېمىنى تاشلاپ قولىپ ، بارلىق زېھنىنى ئىنسانلارنىڭ روھىي ھالىتى ساھەسىگە مەركەز-لەشتۈرىدۇ . ئەڭ ئاخىرقى ئىككى رومانى « ئۆلگەندىن بەتتەر » (1889) ۋە « قەلبىمىز » (1890) لەردە « ساپ روھىي ھالەت » نى تەسۋىرلەش ئۈستۈنلۈكىنى ئىگىلىگەن . مۇپاسسان بۇچاغدا ئىجتىمائىي ھادىسىلەرنىڭ سەزگۈر كۆزەتكۈچىسى بولمىغان قىياپەتتە كىتابخانلارنىڭ ئالدىدا پەيدا بولىدۇ ، چۈنكى ئۇنىڭ قىزىقىشىنى غەلىتە كېسەللىك روھىي ھالىتى جەلپ قىلۋالغانىدى . ھېكايىلىرىدىمۇ مۇشۇنىڭغا ئوخشاش ئەھۋاللار سا-دېر بولغان . مۇپاسسان بەدىئىي جەھەتتە ھېكايە شەكلىدىكى يېزىقچىلىق ماھارىتىنى مىسلى كۆرۈلمىگەن دەرىجىگە يەتكۈزگەن . بۇ كۆرۈنەر-لىك تۆھپە كىشىلەرگە ئايان . ئۇ كۆپلىگەن قىسقا ھېكايىلىرىدە ، ئاساسىي تېمىدىن ئالغاندا شۇچاغدىكى ئىجتىمائىي تۇرمۇشنىڭ ھەرقايسى تەرەپلىرىگە تاقالغان . بىر تەرەپ قىلىش ئۇسۇلى جەھەتتىن ، كۆپ خىل شەكىللەرنى قوللانغان ؛ تىل بىلەن ئىپادىلەش جەھەتتە يۈكسەك دەرىجىدىكى توغرىلىققا ۋە نەپىسلىككە ئىگە . لېكىن كېيىنكى ئەسەرلىرىدە ، كونكرېتراق ئېيتقاندا ، 1887 - يىلىدىن 1890 - يىلغىچە بولغان

ئەسەرلىرىدە سىرلىق ، فانتازىيىلىك ، غەلىتە تېمىلار تېخىمۇ كۆپلەپ پەيدا بولغان . پارلاق ھاياتىي قىزىقىشقا باي نۇر ئاستا - ئاستا خىرەلەشپ ئۇنىڭ ئورنىنى بارغانسېرى غەمكىنلىك ، ئۈمىدسىزلىك ۋە سىقىملىشىشكە ھالەت ئىگىلىگەن . بۇنىڭدىن ، بىر تەرەپتىن شۇ چاغدىكى فرانسىيە ئەدەبىيات - سەنئىتىدىكى چېكىنىش خاھىشىنىڭ مۇپاسساندا قانداق چىرىتىش رولىنى ئوينىغانلىقىنى كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ . يەنە بىر تەرەپتىن ئۇ مۇنداق بىر پاكىتنى چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ : رېئالىزمنى تەنقىد قىلغۇچى يازغۇچىلارنىڭ تالانتى ۋە مۇۋەپپەقىيىتى خەلقئالەمگە قانچىلىك ئايان بولسۇن ، ئۇ ئۆزىنىڭ بۇرژۇئا دۇنيا قارىشىنى دەپ تەۋرەنمەي قالمايدۇ . مۇپاسساننىڭ قىسقىغىنا ھاياتىنىڭ ئاخىرقى باسقۇچىدا ئۇنى كېسەل چىرمىۋالىدۇ . يەنى ئۇ نېرۋا كېسەل بولۇپ قالىدۇ . ئۇ نېرۋا كېسەللەر دوختۇرخانىسىدا ئالەمدىن ئۆتكەندە ئاران قىرىق ئۈچ ياشتا ئىدى .

شېڭ چېڭخۇا
1962 - يىلى ئاۋغۇست